

14.

1978, 9. června – *Sdělení VONS č. 14 o domovní prohlídce u Pavla Roubala a Jiřího Gruši a zahájení jejich trestního stíhání pro trestný čin pobuřování.*

Při rozsáhlé akci bezpečnostního aparátu u příležitosti návštěvy L. I. Brežněva v Československu byla dne 30. 5. 1978 provedena domovní prohlídka také u signatářů Charty 77 manželů Pavla a Věry Roubalových¹, po které byl Pavel Roubal zadržen.² Při prohlídce byly odňaty pouze literární práce Jana Patočky, Václava Černého, Jana Trefulky a román Jiřího Gruši *Dotazník*. Dne 2. 6. 1978 byl Pavel Roubal obviněn z trestného činu pobuřování (§ 100 tr. z.), kterého se měl dopustit výhradně rozšiřováním uvedených textů.³ Téhož dne (s účinností od 30. 5.) na něho generální prokurátor ČSSR uvalil vazbu podle § 67 pís. b tr. z. (z obavy, že by jmenovaný mohl mařit vyšetřování).⁴

Ing. Pavel Roubal, projektant, nar. 26. 7. 1948, bydlí v Praze 10, Hájecká ul. 7. Jeho manželka, ing. Věra Roubalová, a jejich tři děti (2, 4 a 6 let) bydlí tamtéž. Ing. Pavel Roubal je vězněn ve věznici MS č. 1 v Praze-Ruzyni, jeho obhájcem je JUDr. Josef Danisz z AP č. 5.⁵

Při stejné akci byla dne 1. 6. 1978 provedena domovní prohlídka též u spisovatele Jiřího Gruši. Byly při ní zabaveny strojopisy jeho literárních děl, jmenovitě román *Dotazník*, který napsal v letech 1974–1975 a který vyšel v edici *Petlice*. Dále byly odňaty literární práce dalších autorů. Jiří Gruša byl zadržen a 2. 6. 1978 obviněn z trestného činu pobuřování (§ 100/1a tr. z.), kterého se měl dopustit pouze tím, že napsal román *Dotazník* a souhlasil s jeho vydáním v edici *Petlice* a v nakladatelství Reich Luzern, kde má letos vyjít.⁶ Jiřímu Grušovi, signatáři Charty 77,⁷ se klade za vinu, že v uvedeném románě údajně utočí proti společenskému a státnímu zřízení republiky.⁸ Generální prokurátor ČSSR na něj uvalil vazbu podle § 67 pís. b tr. ř. (z obavy, že by mařil vyšetřování).⁹

Jiří Gruša, zaměstnán jako technický úředník, nar. 10. 11. 1938, bydlí v Praze 4, Nad lesním divadlem 1117. Má tři děti

(2, 12 a 16 let). Je ve vazbě ve věznici MS č. 1 v Praze-Ruzyni a je vážně nemocen. Jeho obhájcem je JUDr. Josef Danisz z AP č. 5.

Obvinění a uvěznění spisovatele Jiřího Gruši a ing. Pavla Roubala je dalším mocenským zásahem proti české kultuře, přičemž v případě Jiřího Gruši jde o trestní stíhání spisovatele pouze proto, že napsal román a souhlasil s jeho publikací. Aparát státní moci tím nejen porušuje platné zákony a ústavní svobody, ale ještě umožňuje své zásahy proti té části literatury a duchovní kultury, která byla násilně vytlačena z oficiální scény a která přesto žije. Dokumentují to přesvědčivě desítky literátů a hudebníků, řady koncertů, stovky titulů knih, tisíce výtisků a magnetofonových nahrávek a zejména desetitisíce čtenářů a posluchačů. Jak už jsme toho byli svědky v případech trestního postihu Vladimíra Škutiny, Plastic People, novináře J. Lederera, dramatiků V. Havla a F. Pavlíčka – jde nyní u spisovatele J. Gruši a ing. P. Roubala o vystupňovanou snahu státní moci tyto nezávislé kulturní projevy potlačit a umlčet.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 1, 1978, č. 8, s. 10–11.

POZNÁMKY

- ¹ Podpis Základního prohlášení Charty 77 manželů Roubalovými byl zveřejněn mluvčími Charty 77 dne 1. 2. 1977. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 17. Důvody podpisu popsala Věry Roubalová v publikaci CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – DRÁPALA, Milan – PREČAN, Vilém – VANČURA, Jiří (eds.): *Charta 77 očima současníků. Po dvaceti letech*, Praha – Brno 1997, s. 251.
- ² K prohlídkám v souvislosti s návštěvou L. I. Brežněva v Československu viz sdělení VONS č. 13, dokument č. 13. Jako důvod provedení domovní prohlídky u Pavla Roubala bylo vyšetřovatelem StB kpt. Jiřím Liškou odkázáno na usnesení vyšetřovatele Správy vyšetřování StB ze dne 6. 1. 1977 ve věci vzniku Charty 77, kdy bylo zahájeno trestní stíhání P. Roubala pro trestný čin podvracení republiky podle § 98 odst. 1 tr. zák. Usnesení vyšetřovatele Správy vyšetřování StB kpt. Lišky o provedení domovní prohlídky ze dne 29. 5. 1978 a protokol o jejím provedení jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 109, sign. I/1, kart. 24.

- ³ V usnesení vyšetřovatele Správy vyšetřování StB kpt. Jiřího Lišky o zahájení trestního stíhání P. Roubala pro trestný čin pobuřování podle § 100, odst. 2 tr. zák. z 1. 6. 1978 bylo uvedeno, že „jmenovaný z nepřátelství proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky umožnil ve svém bytě Praha 10 Hájecká 7 pobuřování proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky a proti spojeneckým a přátelským vztahům republiky k jiným státům tím, že od dosud přesně nezjištěné doby do současnosti v podkroví místnosti uvedeného bytu umožnil vázání protispolečenských a protisocialistických knih (samizdatů) [...], s cílem rozšiřovat je dalším osobám“. Tamtéž, sign. I/4, kart. 24.
- ⁴ Mezi odňatými věcmi při domovní prohlídce byly dále také potřeby na výrobu samizdatových knih (psací stroj, plátno, papír, kartónové desky apod.). Další věci potřebné k vázání knih byly z Roubalova bytu odejmuty dne 5. 7. 1978. Viz protokol o provedení domovní prohlídky u Pavla Roubala, uskutečněné 30. 5. 1978, vyhotovený pracovníky Správy vyšetřování StB, tamtéž, sign. I/1, kart. 24. Dále viz protokol o odnětí věcí zabavených při domovní prohlídce u P. Roubala z 5. 7. 1978 in: tamtéž, sign. I/7, kart. 24.
- ⁵ Roubal podal stížnost proti usnesení generálního prokurátora ČSSR o prodloužení vazby z 8. 6. 1978, kterou zamítl na neveřejném zasedání Městský soud v Praze dne 13. 6. 1978 pod předsednictvím Heleny Hlavaté. Usnesení Městského soudu v Praze ve věci P. Roubala ze 13. 6. 1978 viz in: tamtéž, sign. I/3, kart. 24.
- ⁶ Román Jiřího Gruši z roku 1975 *Dotazník aneb Modlitba za jedno město a přítele* vyšel v samizdatu tiskem v edici Petlice v roce 1976 a 1977, v edici Expedice v roce 1980 a v Krameriově expedici v roce 1981. HANÁKOVÁ, Jitka: *Edice českého samizdatu 1972–1991*, Praha 1997, s. 57–58. V roce 1978 byl vydán v nakladatelství manželů Škvoreckých '68 Publishers v Torontu. Viz *Slovník české literatury po roce 1945*, heslo Jiří Gruša, <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1230&hl=gru%C5%A1a> [28. 2. 2014].
- ⁷ Gruša patřil mezi první signatáře Základního prohlášení Charty 77, jeho jméno však bylo mluvčími Charty 77 z taktických důvodů zveřejněno až během jeho pobytu ve vazbě 10. 10. 1978. CÍSAŘOVSKÁ – PREČAN (eds.): *CHARTA 77*, sv. 1, s. 171. Ke zveřejnění svého jména se Gruša vyjádřil in: CÍSAŘOVSKÁ – DRÁPALA – PREČAN [et al.] (eds.): *Charta 77 očima současníků*, s. 36–37.
- ⁸ V usnesení vyšetřovatele Správy vyšetřování StB kpt. Jiřího Smolíka o zahájení trestního stíhání J. Gruši pro trestný čin pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a) tr. zák. z 2. 6. 1978 bylo uvedeno, že Gruša „z nepřátelství k socialistickému státnímu a společenskému zřízení republiky v roce 1974 napsal román *„Dotazník“*, který obsahuje hrubé pomluvy a útoky proti socialistickému a společenskému zřízení republiky a toto literární dílo sám nejméně v 19ti

opisech vyhotovil a rozdal svým známým a přátelům a ve třech opisech zaslal do Švýcarska zahraničnímu nakladateli za účelem vydání tiskem“ . LP, Sb. VONS, inv č. 109, sign. I/5, kart. 24.

- ⁹ Zpráva o usnesení generálního prokurátora ČSSR o vazbě J. Gruši ze dne 2. 6. 1978, tamtéž, sign. I/6, kart. 24.
- ¹⁰ O případu Jiřího Gruši a Pavla Roubala přineslo již stručnou zmínku sdělení VONS č. 12, dokument č. 12. K případu viz dále sdělení VONS č. 21 a 149, dokumenty č. 21 a 150. Své trestní stíhání a pobyt ve vazbě popsal Roubal v rukopisné zprávě nazvané „Zpráva o vyšetřovací vazbě“ ze 7. 8. 1978. Zpráva je uložena in: tamtéž, sign. II/1, kart. 24.